

పట్టణ జీవితాన్ని గురించి పల్లెటూరి చిన్నోడి అనుభవం !

అరిసిపోయి గూళ్ళకు చేరుతున్న పక్షుల్లా బస్సులోక్కొక్కటి పై ఊళ్ళనుంచి సి టి బి న్ స్టాండుకు చేరుకుంటున్నాయి. ప్లేషన్ కాంపౌండ్ గోడకానించి రికాలు, ఎదురుగా రోడ్డు కవతల మూసీ నదికి కట్టిన పట్టగోడ వెంబడి కొన్ని టాక్సీలు, వాటికో మూడింతలు ఆటోలు చాంతాడులా బారున నిల్చుని వున్నాయి.

బస్సులు దిగిన జనాన్ని తమ గమ్యస్థానాలకు చేర్చటం వాటిపని ! అని ఎంతోమంది పేద ప్రజల జీవితాలకు ఉపాధికల్పిస్తున్నాయి ! బస్సులు దిగిన జనాన్ని ప్రహరీగోడ దాటి ఇవతలకు రావీకుండా కొంతమంది రికా వాళ్ళు ప్రయాణీకుల చేతుల్లో నుంచి లగేజీని లాక్కుని వాళ్ళను తమతో తీసుకుపోవటానికి ప్రాకులాడుతున్నారు !

కొందరు ప్రయాణీకులు దర్జాగా లగేజీ వాళ్ళ కందించి వాళ్ళు చరచరా పరుగెత్తి పోతుంటే అవి ఏమెపోతాయోనన్న కంగారుతో వాళ్ళ వేసకారే జనాన్ని తోసుకుంటూ లగేతుతున్నారు. బయటికి మరి కొంతమంది రికావాళ్ళ చాతుర్యానికి లొంగక తప్పించుకుని బయటికి నడుస్తున్నారు వడివడిగా !

ఇంతలో జనంతో కిటకిటలాడుతున్న బస్సుకటి వచ్చి ప్లాట్ ఫాం మీద ఆగింది ఉసూరుమంటూ. బిలబిలమంటూ జనం దిగుతున్నారు !

బస్సుంతా ఖాళీ అయినా పోలయ్య ఇంకా కూచునే వున్నాడు. అతని కళ్ళు ఎవరికోసమో ఆతంగా వెదుకుతున్నాయి. తన వాళ్ళ జాడ కనపడకపోయేసరికి పోలయ్య కళ్ళ భయంతో బిక్కుబిక్కుమంటున్నాయి !

వది నిమిషాల తర్వాత డ్రైవర్ మళ్ళీ బస్సెక్కాడు.

కిటికీలోంచి తల బయటపెట్టి వెలి చూపులు చూస్తున్న పోలయ్యతో-

“ఏం దొరా ! ఇంకా కూచున్నవు ! హైదరాబాద్ దే ! ఇక దిగు. బండి పెద్ద పెట్టాల” అన్నాడు సిగరెట్ దమ్ములాగుతూ.

“వుండు సార్ : దిగుతా ! మా మావ వస్తనంటని చెప్పిండు డిపూకాడికి ! రానట్టే కొడుతుంది ! యిక మల్ల నేను మా వూరికి పోబడతదో ఏం దో ? అల్లేదుంటరో నా గుర్తులేదు !” అన్నాడు పోలయ్య. అతని కంఠంలో భయమూ, అమాయకత్వమూ వ్యక్తమయ్యాయి.

“అరే ! కిందిగి దిగి దేవులాడవయ్యా. ఇంతమందిల అల్లేడున్నరో ! దమాఖ్ ఖరాబు చెయ్యకు. దిగుదిగు ‘జర్నీ’

అంటూ కోవగించుకుని బస్సు ప్లాట్ చేశాడు డ్రైవర్.

“దిగుత ఉండువయ్యా ! ఇదేం నాజాతీ బస్సుంట నన్ననా నేను ! గట్ల కోప్పడ తవూ !” అంటూ తన పెట్టె, మూటా తీసుకుని హావిడిగా దిగాడు పోలయ్య.

బస్సులోనుంచి ఒక్క ఉరుకున యివ తలపడ్డ పోలయ్య చేతిలోని పెట్టెను తన చేతిలోకి తీసుకోవటానికి ప్రయత్నం చేస్తూ

“కా, జానా హై భాయ్” అంటూ అప్యాయంగా అడిగాడు ఓ గళ్ళలుంగీ రికా వాలా.

పోలయ్యకు భాష రాదు. కొత్త ప్రదేశం ! అదురుతో వణుకుతూ.

“మీ బాస నాకు రాదు. నేను మా మావ కోసం దేవులాడుతున్న” అంటూ బయటి గేటువె పు నడిచాడు.

“ఏడికి పోవాక్కీ !” ఎదురుగా మరో రికా అబ్బి ప్రశ్నించాడు. పోలయ్య నడురు, బెదురు గమనిస్తూనే.

“అది తెల్యకనే నేస్తూ న్నన్నా ! మావను రమ్మంటని. కారతేనుంటి. మనోడు రానట్టే కొడుతుంది. నా కీడ వట్నంల ఎవ్వలు తెల్యరు. ఇగ ఆయన రాకుంటే నేనిట్లెల్లి యిట్లనే మల్లి పోవాలే !” అంటూ కాస్త దగ్గరిగా వెళ్ళాడు పోలయ్య.

“వయిలీ దపా వస్తున్నట్లున్నవు ! ఏ బస్తిలుంటదో నెప్పరాదా” ఏలైతే తను చేరుస్తానన్న భరోసా ద్వనించింది తలగుడ్డ రికావాడి గొంతులో.

“బస్టీ నేర్పీ తెల్యదు ! అప్పట్లావ మా వూరొచ్చినప్పుడు ఏదో చెప్పిండు. యాదుకొ న్నదేదు” అంటూ తల గోక్కు న్నాడు పోలయ్య.

“యోడ కొలువుండు ! గదన్నా గుర్తా తమ్మీ” అమాయకుడికి సహాయం చేస్తామన్న తలంపుతో అడిగాడు రికా అతను.

“ఎహే ! గదేం నవాదినుకున్నవా ! ఏదో అల్లుపొల్లుగాడు. రిక గొడుతుండు. పేరు యాడయ్య. నీగ్గిన గుర్తాన్నా” ఒక్క పేరు చెబితే చాలు. మనిషి అడ్రసు

నీకు తెలదు. నేను తీసిన అన్ని సీమాల్ ముద్ర
రాబట్టలే! తటవత
ఏచు ఆడదానికి
పట్టినచాలు. వాడు
రాబట్టలేదే

"అరేయ్ పోలిగా! ఇదేరా నాంపల్లి రేల్ చేషనూ! గిది చుట్టంల పెద్దచేషను. గీడ. ఇంకా బస్ డిపు కాడ, పినాటా కీళ్ల కాడ జర గిరాకి బాగుంటది చునకు. అందుకే ఒకటడిగితాన, ఓ అర్థ ఎక్కువనే అడగాల! నీ అట్లానుంచోడితాన రెండు మూడు బీ యెక్కువ గుంజొచ్చు! ఏదై న మోఖాచూసి అడగాలె! గివన్నీ కిట్టు లన్నట్టు! చురి యిగ సుప్సు అవ్లా గా న్నిరుగ కూకున్నవంటే, బిడ్డా దొక్క లెండుతయి! జర కమాంచేడ్డి నేర్వాలె! ముందు రెండు దినాలు రిక్తా కొట్టేడిది నేర్చు. నే న్నే ర్చు తా! మీ నా య న కార చేసిండు. మే మీ డ రాజ్ఞా లేచున్న మనుకున్నదో ఏందో. నిన్ను దోలెండు. ఇక ఎట్లు బతుకతవో ఏందో. కష్టం చెయ్యాలి గింత తాగాలె. తినాలె! బస్ చున జిందగీ అయిపామె! మనకి తెల్పింది చెప్పినం! ఇగ నీ యిష్టం!"

పట్టువాసంతో పేదలజీవిత విధానాన్ని పూసగుచ్చినట్లు చెప్పాడు యాదయ్య.

ఊళ్ళో తంతే, సచ్చి ముళ్ళగంపలో వడ్డానా ఏమిటి అనుకున్నాడు పోలయ్య! మనసు నిరుత్సాహంతో నిండిపోయింది.

యాదయ్య మళ్ళీ రిక్తా ఎక్కబోతుండగా— మేనల్లుడికో వా కొట్టిస్తే బాగుంటుందన్న వూహ మెదిలింది మనసులో.

చక్కనే వున్న బిడ్డికొట్లో ఒక టీ తీసుకొని చెరిసగం తాగారెద్దరూ!

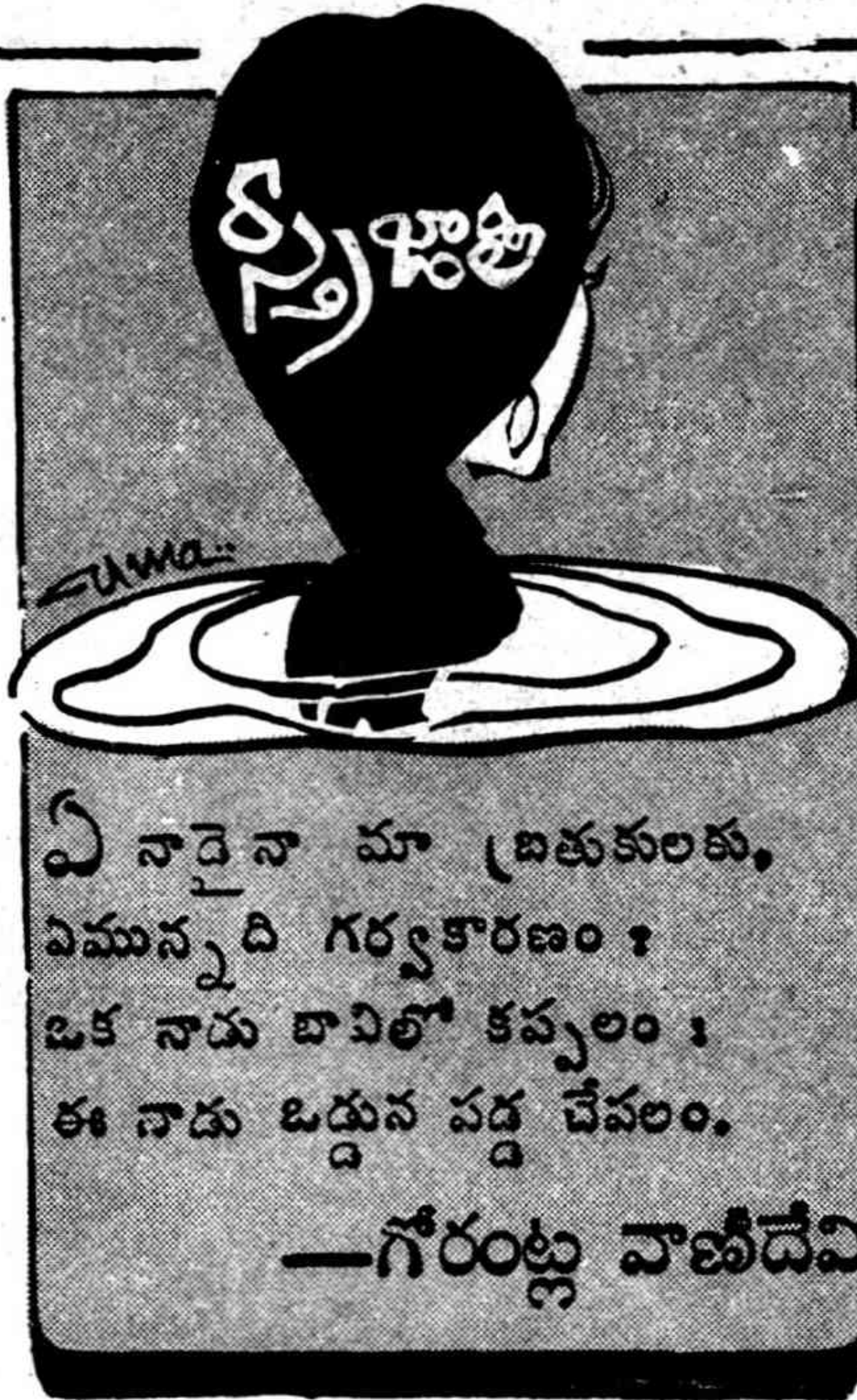
* * *

రిక్తా ఇల్లు చేరేసరికి మరో గంట పై నే పట్టింది! ఇంట్లో లచ్చిగాని, పిల్లలు గాని లేక పోవటంతో యాదయ్య కు చిర్రెత్తుకొచ్చింది.

యాడికిసచ్చిప్రో! కొంపల ఒక్కల్నీ! దార పోలిగా, లోపటికిరా!" అన్నాడు యాదయ్య రుసరుసలాడుతూ.

పోలయ్య దిక్కులు చూస్తూ ఇంట్లోకి వెళ్ళాడు! నెత్తిమీది పిట్ట, చేతిలోని మూటా ఓ వారగా పెట్టి—

"వ్యా! మావా! గిదేందేవ! ఇట్లు

ఎన్నాడైనా మా బతుకులకు, ఎమున్నది గర్వకారణం? ఒక నాడు బాచిలో కప్పలం! ఈ నాడు ఒడ్డున పడ్డ చేపలం.

—గోరంట్ల వాణిదేవి

పాడైందీకొంప! మీదన్ని పొక్కలే కన బడుతున్నయి! గోడల్నీ కూలెటట్లే వున్నయి! అరె నీ యమ్మ! గీ దర్వాజేం దర్వాజేవ్, గిట్టుందీ! ఒక్క లాత్తంతే వూడిపోతది. ఇంతకన్న మంచిల్లు దొర్కలేదానే!" అంటూ చక్కనే వున్న పీచేసుకుని కూచున్నాడు.

"ఆ! ఆ! దిగిందయా నవాబ్ సాబ్ కొడుకూ! గీదొస్తుండంటని నేను బంగ్లా దీసుకుంట! అరె బే, గిదేం జంగంవల్లను కున్నావ్! పట్నం బిడ్డా! మన కిస్కత్తి యిదయినా వుంది. ఇంత బీ లేనోల్లు ఎంద రున్నరో నీకేం గుర్తు. చుల్లగూడ జర యింటామె చుంచినాయెవట్కి ముప్పుయి రూపాయల కిచ్చింది కిరాయకి. బంగ్లా ల్లు వుండాలంటే ఏయిలు, ఏయిలు గావాల్లా" అంటూనే కుండలోని నీళ్ళు తెచ్చిచ్చాడు యాదయ్య.

ఆ నీళ్ళు తాగేసరికి కడుపు చల్లబడి నట్లయింది పోలయ్యకు.

"ఏంది మావా! నీకటి కాబట్టే అక్క రాకపాయె! పోరల్నీలేరింట్ల! ఏ డ్డి

పోయింరో!" అనడిగాడు పోలయ్య చొక్కా విప్పుతూ.

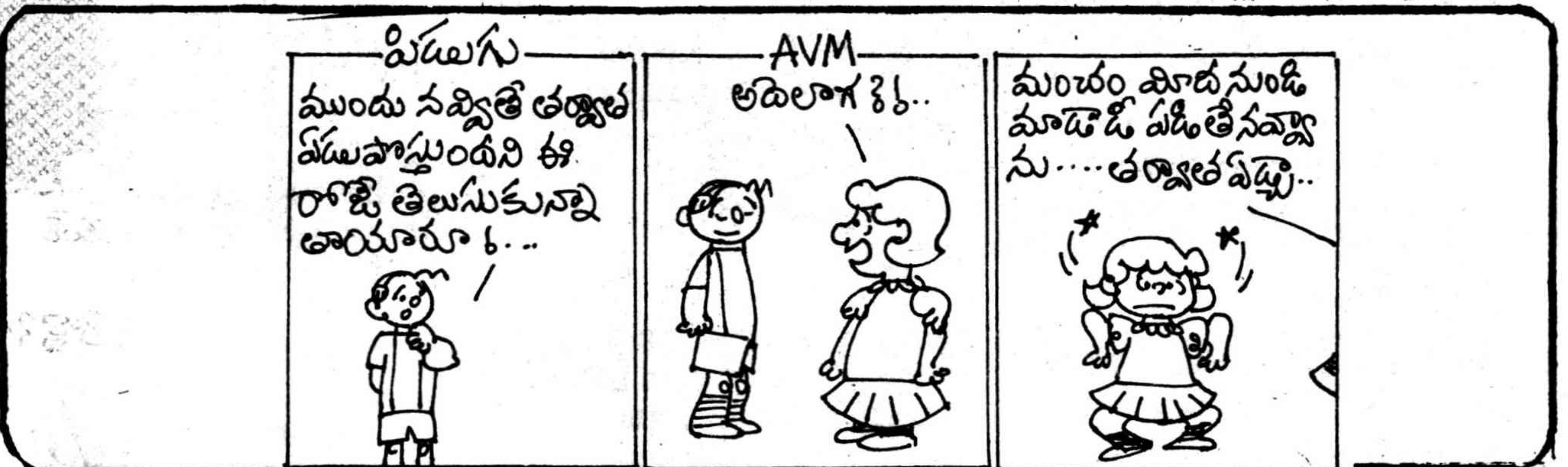
"పెద్ద పోర్లిద్దరూ కూల్చించి వస్త ప్పట్కి బాగనే నీకటయితది! ఇగ మీ అక్క.... ఆ యియ్యాల వదారు తారీక్లే! కూలి మాని పొద్దటి సంచి రాషన్ దుకా న్నా దేని కూ కుందొచ్చు! గి దో పంచాయితీ! రాషన్ రానేరాదు! వచ్చిం గన్నా చునగ్గనవడదు! ఆ సారెగాండ్లు బిలాకు జేస్త రంట! ఏ నెలకానెల గిదే సావనుకో! అన్ని సామాన్లు ఒక్క సారే దొరకవుగదా! రాషన్ కోసమంటని నెలలా ఓరం దినాలు కూలి పోగొట్టుకో వాలె! ఊ! నువ్వీదేని కూకో! నేనోయి మీ అక్కనితోల్తా" అని గబగబ బయటి కెళ్ళి రిక్తా ఎక్కాడు యాదయ్య.

ఆ లోచనలతో సతమతమవుతూ పోలయ్య అకస్మాత్తుగా పైకి చూశాడు. ఆకాశంలో మిలమిలలాడుతున్న నక్షత్రాలు కనిపించాయి! గుండెలు బేజారయి పోయాయి! తన తండ్రి అబద్ధంచెప్పాడు అనుకున్నాడు! వీళ్ళ గురించి ఊళ్ళో చాలా గొప్పగా ప్రచారం చేస్తుంటాడు! వాస్తవం చూడబోతే కళ్ళకు కట్టినట్లుగా వుంది! లచ్చక్కని కూచోబెట్టి మహారాజులా ఏలుకుంటున్నాడనుకుంటున్నారూ తాము. తీరా చూస్తే పిల్లల్నికూడా వంగ బెడుతున్నాడు వనికి! పట్నంలో బతుకు లింకేనన్నమాట! చీ!

పోలయ్య ఆలోచనా ప్రపంతికి ఆన కిట్టవడింది! అదేసమయానికిగట్టిగాఏడుస్తూ లచ్చి రావటం గమనించాడు. కంగారుగా లేచి—

"బింటిదక్కా. ఏమైంది! గిట్లేడుస్తు న్నమా!" అన్నాడు పోలయ్య.

"నాలుగొట్టంగ రాషన్ దుకాన్నాడ్కి బియ్యంకోసమంటని పోయిన్న తమ్మీ! గాడప్పచే పెద్ద లైనుంది! గీ బుడ్డ దాన్నేసుకొని నిలబడ్డ లైన్ల! పొడ్డికే టప్పట్కి దీని పెయ్యికాలబట్టింది. ఓ రెండు సార్లు ఆంతుల్నీ చేసుకుంది.

దవాభానాకు కొంటబోదమంటే బియ్యమే పోతయని బుగుల్తోని గట్లనె నిలబడ్డలెన్న. టైంకు మావభీ లేడు. గిప్పుదొచ్చిండు. అర్థగంటనుంచి కళ్ళుతెరు సలేదు బుడ్డది. నువ్వీదే వుండుతమ్మి. నేనిప్పుడే వస్తా" అని ఓ మూలనున్న ట్రంకు పెట్టెలో నుంచి డబ్బు తీసుకుని బయటికి వరుగు దీసింది లచ్చి.

నట్లునానంలో వారం రోజులు భారంగా దొర్లి పోయాయి పోయ్యకు.

ఓ రాత్రి దాదాపు పగకొండు గంటల సమయం.

పోలయ్య, లచ్చి, పిల్లలు యింటి ముందు నెరాపిలో నిద్రపోతున్నారు.

ఉన్నట్లుండి నిశ్శబ్ద వాతావరణాన్ని విచ్చిన్నం చేస్తూ మూలుగు వ్యాపించింది కక్కడ.

లచ్చి, పోలయ్య కలవరపాటుతో లేచి కూచున్నారు.

తలకి కట్టుతో తూలి పోతున్న యాదయ్యను చూసి ఇద్దరూ మ్రాన్నడి పోయారు. వెంటనే ఇద్దరూ యాదయ్య రెక్కలు పట్టుకుని ఇంట్లోకి చేర్చారు.

"ఏంటిది మావా! పట్టి గట్టుకున్నవు. ఏమైంది! ఏడ్చున్నా తాగిన పద్దవా ఏంది" అంది లచ్చి మండిపడుతూ.

"కాదే! నీయమ్మ దొంగలంజ కొడుకులు రీక్షలో కూకొని దున్నపోతు లెక్క దునియంత తిప్పినంత పైసలగ్గితే నెత్తి వలగ్గొట్టినే ఆ గుండాగాండ్లు! చున చారి రాక్తర్తానికి పోతే. ఓ సూదిచ్చి గీపేల్క గట్టి యియ్యాల్లి క మాయి వదిరూ పాలూకిందాయన" అని నీరసంగా కూల బడ్డాడు యాదయ్య.

పోలయ్య పట్టుచాన జీవితకర్మనానికి మరో వారం కలిసింది! గడిచిన పక్షం రోజుల్లో జరిగిన రెండు సంఘటనలకే అతని మనసు వికలగువడంతో ఓ నిర్ణయాని కొచ్చాడు! తిండిగింజల వేటలో బిడ్డను బలిచేసుకుంది అక్క! మావ గతి దాపు తప్పి కన్ను లొట్టపోయినంత వన యింది! అంతే ఈ పట్నంలో బతుకు దిన దినగంక చున్నమాట! ఇదో బతుకేనా! ఆమోగ! ఇట్లాంటి నరకంలో తను వుండ గలదా!

ఆ రోజు పొద్దుటినుంచే ఆలోచనలతో కాట్టు మిట్టాడి పోతున్న పోలయ్య యాదయ్య కేక విని రిప్పున బయటికి వెళ్ళాడు

"అరేయ్ పోలిగా, నీ కోసం కిరాయికి రిక్తా కొంటొచ్చిన! ఇగ ఇయ్యాలబ్బంది

మామోజీమోక్ష

ప్రొఫెసర్ ఓ. హనుమంతరావు M. B. M. C

మెజిషియన్ అండ్ యాక్టర్

ఇండ్రజాల కళకి అయస్కాంతం లాంటి ఆర్డణ శక్తి ఉంది. అందుకే అది ఒకసారి నేర్చుకున్న వారెవరూ ఆ విద్యను వదలరు. అటువంటి విద్యను చేపట్టిన ప్రొఫెసర్ హనుమంత రావుగారు ఇప్పటికీ అరవై ఎనిమిదినవ వృధాలు వచ్చినా ఉత్సాహంగా, చురుగ్గా ప్రవర్తన లిస్తునే వున్నారు. జాతీయ స్థాయిలోవున్న మెజిషియన్ల వద్దవుండే అన్ని వ రిక రాల ను సమకూర్చుకుని దక్క ని ప్రదర్శన లిస్తున్నారు. ముఖ్యంగా "జిగ్ జిగ్ లేడీ" అనే ప్రీని మూడుముక్కలుగా కోసే అంశం ప్రేక్షకులను బాగా ఆకట్టుకుంటుంది.

కడవజిల్లా రాయచోటి గ్రామంలో జన్మించి, అదే గ్రామానికి పదేళ్ళు కరణంగా పనిచేసి, తరువాత కొన్నాళ్ళు మిలిటరీలో వుండి, చివరకు కడవ చేరి, అక్కడ స్థిరపడిన రావుగారు ఇంతవరకు ప్రళంస నీయమైన ప్రదర్శనలెన్నో ఇచ్చి, అదుర్తి సుస్వరాలు, రాజబాబు వంటి ప్రముఖులచే నత్కారాలు పొందారు.

రావుగారు చుంచి మెజిషియనే కాదు - వక్కని నటుడు కూడాను. లెక్కకు మించిన నాటకాలు వేసి పరిషత్తులలో బహుమతులు పొందారు. అంతే కాదు రేడియోలో కూడా వలభై పైగా నాటిక లలో పాల్గొన్నారు. జ్యోతిష్యము, సాముద్రికము, కవిత్వంతోకూడా పరిచయం వుంది.

అన్ని తరగతులవారిని, అన్ని వయ

సులవారిని ఆనందింపజేసే ఈ "మాజిక్" కళను గుర్తించడానికి ప్రభుత్వం ఎందుకు రంకోచిస్తుందో తనకు అర్థం కావటం లేదనీ, కనీసం రాబోయే తరం వారికైనా ఆ సౌకర్యం కలుగుతుందని ఆశిస్తున్నా నంటున్నారు! చిరునామా: 5/46 A, బ్రాహ్మణవీధి, కడవ-516 001.

—బి. వి. పట్టాభిరామ్
మెజిషియన్

నేర్చేడివి పురాజెయ్యి! మీ అక్క కాల్వొక్కిరా" అన్నాడు యాదయ్య.

ఏం మాట్లాడకుండా లోపలికి వెళ్ళిన పోలయ్య, కాసేపటికి బయటికొచ్చాడు.

అతని వలకం చూసి వివ్వెరబోయాడు యాదయ్య! తమ్మడి వెనకాలే వచ్చిన లచ్చి -

"ఎంచి మావో! గీడిల్లెల్లిండ్లా, పెట్టె మూతలోనీ" అంది ఆశ్చర్యంగా.

"ఏం రో, పిలేటు పిరాయించినట్టు గొడుతుంది! రిక్త నేర్వవా?" అన్నాడు యాదయ్య ఏదో గ్రహించినట్లు.

"సాల్వే! మస్తయింది! గీరట్నం బల్చినోల్లకే! మనెట్టాసంబోల్లు ఆళ్ళ

కోసమంటని నెత్తురు ఖర్చు చెయ్యాలె! నీ యమ్మ, ధూ. పట్నంకున్న పారేతు. ఈక ఎంత పేగులెంచుకన్నా, మనిషి పానాన్ని బీ భరోస లేకపాయి! గిదే కష్టం వూళ్ళ జేసుకుంటే పికల్లేకుండ వుంకొచ్చు! కొంచెం తిన్నా పెయ్యికి వడ్డవి! నేనిగ యీడుండనే! నాయనే మన్నా అన్ని, వూరికి పోతా! నీ కాల్వొ క్కుతా, నన్ను బనెక్కిపించు! ఎట్ల బతికినా పల్లెల్నే పేలం!" అంటూ అక్క. మావకు దండం వెట్టి రిక్తా ఎక్కి కూచు న్నాడు పోలయ్య. తన నిర్ణయానికి తిరుగు లేదన్నట్లు.